

24.04.2014

Lansarea Seriei de Studii de Strategie și Politici – SPOS 2013

Conferință de presă

(Institutul European din România, Sala de conferințe)

- SINTEZĂ -

Institutul European din România (IER) a organizat în data de 24 aprilie 2014 conferința de presă cu tema „Lansare Studii de Strategie și Politici – SPOS 2013”, pentru a marca realizarea studiilor elaborate în cadrul proiectului SPOS 2013. Evenimentul s-a bucurat de participarea dnei **Iulia Matei**, director general adjunct, Ministerul Afacerilor Externe (MAE), a dlui **Leonard Orban**, președintele Consiliului de Administrație al IER și a dnei **Gabriela Drăgan**, prof. univ. dr., director general al Institutului European din România. Dna **Manuela Preoteasa**, jurnalist Euractiv, a fost moderatorul conferinței. Aceasta a conturat cadrul dezbaterii prin prezentarea seriei de studii SPOS, care continuă studiile de impact din perioada de pre-aderare PAIS (*Pre-accession Impact Studies*) realizate în perioada 2000 – 2005. Studiile SPOS reflectă, în opinia moderatorului, o radiografie veritabilă a României ca parte din Uniunea Europeană.

Temele de cercetare SPOS 2013, după cum a evidențiat în deschidere dna **Gabriela Drăgan**, director general al IER, prezintă o perspectivă integrată, necesară în procesul decizional. S-au realizat aproximativ 90 de studii până în prezent, relevante prin faptul că oferă o radiografie din perspectivă economică, politică, socială și instituțională a României. Studiile SPOS 2013 au abordat patru dimensiuni complementare: tema energiei, a politicilor de incluziune a romilor, a liberei circulații, a lucrătorilor români în UE și a competitivității. Pe parcursul realizării lucrărilor, s-a încercat atragerea unui număr cât mai mare de beneficiari instituționali în cadrul grupurilor de lucru constituite. Conferinței de lansare îi vor urma patru dezbateri aferente fiecăruia dintre studii.

Dna **Iulia Matei**, director general adjunct în Ministerul Afacerilor Externe (MAE), a prezentat mesajul dlui George Ciamba, Secretar de Stat în cadrul MAE. Se apreciază astfel că studiile SPOS au un impact substanțial, în special în conturarea unor noi strategii de acțiune. S-a subliniat valoarea adăugată a studiilor SPOS și în ceea ce privește contribuția la creșterea profilului european al României, prin dezbaterile unor teme de actualitate pe agenda europeană. Obiectivul final cuprinde și sporirea interesului cetățenilor români față de UE, pentru a fi mai bine conectați la ceea ce se întâmplă în Uniune. Invitata a mai remarcat faptul că anul 2014 este important din perspectiva finalizării pieței europene a energiei, în acest context fiind de menționat aportul benefic al Studiului 1/SPOS 2013 la înțelegerea procesului de liberalizare și analiza impactului acestuia asupra societății românești. Au fost apreciate și concluziile și recomandările formulate, între care cea privind elaborarea unei noi strategii energetice a României pentru perioada 2014 - 2035. Având în vedere faptul că la ultimul Consiliu European s-a reținut necesitatea menținerii unei industrii puternice, strategia națională de competitivitate 2014 – 2020 lansată spre consultare anul trecut își propune să identifice acele domenii în care România poate excela. În ceea ce privește incluziunea romilor, studiul IER dezvoltă o dimensiune la care țara noastră s-a angajat să răspundă printr-o strategie națională. Nu în ultimul rând, studiul privind libera circulație a lucrătorilor români aduce în discuție necesitatea de a asigura această libertate ca drept fundamental și concret al cetățenilor români ca cetățeni europeni, în contextul atacării sale de către unii lideri politici europeni. Trebuie avute în vedere avantajele liberei circulații și pentru statele membre către care se realizează acest proces.

Di **Leonard Orban**, Președintele Consiliului de Administrație al IER, a anunțat temele ce urmează a fi abordate în cadrul proiectului de studii SPOS 2014 - Uniunea Bancară și respectiv problematica exploatării și utilizării gazelor de șist, ca subiecte de actualitate. Domnia sa a subliniat utilitatea studiilor realizate de IER, întrucât satisfac nevoi specifice prin analize de impact, abordări strategice și predicții de scenarii în contextul luării anumitor decizii. Privind incluziunea socială a romilor, subiect politic de maximă sensibilitate, el a precizat că este un domeniu prioritar, ce nu poate fi tratat decât integral. Fondurile destinate pentru incluziunea romilor sunt consistente, însă sunt fragmentate sau limitate la

anumite zone geografice. Referitor la mobilitatea cetățenilor români, distinsul invitat a precizat că accentul trebuie pus pe contracararea unor posibile restricții sau blocaje în calea exercitării acestui drept. Totodată, ar trebui căutate instrumente pentru a atrage românii plecați să revină în țară. În încheiere, s-a remarcat faptul că în paralel cu creșterea competitivității, este necesar să se extindă relațiile comerciale cu statele membre. Performanța industriei naționale este motivul pentru care România are șanse de a-și spori avantajele competitive pe piața europeană.

În sesiunea dedicată intervențiilor cercetătorilor, moderatorul evenimentului a prezentat pe scurt echipele de cercetare care au realizat studiile SPOS 2013.

Studiul *„Liberalizarea treptată a piețelor de energie electrică și gaz și impactul acestui proces asupra economiei românești”*, prezentat de dl prof. univ. dr. **Aureliu Leca**, Universitatea Politehnică București, coordonator al echipei de cercetare, și-a propus analiza procesului de liberalizare a piețelor de energie și gaz, ca urmare a realizării unei piețe interne europene competitive, identificarea riscurilor și dificultăților, precum și formularea unor recomandări. Studiul pune accent pe diferite aspecte ale domeniului energetic al României, între care lipsa unei strategii energetice pe termen lung, lipsa investițiilor pentru modernizare, veniturile reduse, politica prețurilor reglementate etc. România are printre cele mai mici prețuri la gaze și energie, iar menținerea prețurilor reglementate ar reprezenta pierderi financiare foarte mari pentru companii. Costurile tranziției s-au majorat, atât ca urmare a perpetuării unei economii energointensive, a treia din UE, dar și prin utilizarea prețurilor ca elemente de protecție socială. Companiile cele mai afectate sunt din sectoarele siderurgie, auto, producția de aluminiu, îngrășăminte, ciment. În plan social, este foarte probabil ca numărul de persoane vulnerabile să sporească, ca urmare a creșterii prețurilor mai rapid decât creșterea salariilor. Soluțiile care se impun sunt de reducere a pierderilor și de creștere a eficienței energetice pentru companii, respectiv de dezvoltare a programului de asistență socială pentru populație. La nivel macroeconomic este necesară întărirea capacității instituționale cu privire la planificarea și promovarea strategiilor și politicilor. Printre ceilalți autori ai studiului se numără Virgil Mușatescu, Victor Ionescu, Florin Tobescu, Eugenia Gușilov.

Lucrarea *„Politici de incluziune a romilor în statele membre ale UE”*, prezentată de dl **Sorin Cace**, cercetător principal la Institutul de Cercetare a Calității Vieții din cadrul Academiei Române și coordonator al echipei de autori, propune o abordare plurivalentă, din perspectivă socială, dar și economică. Lucrarea a abordat subiectul incluziunii sociale a romilor din România într-un cadru european. Un element de noutate este analiza comparată între mai multe țări ale Uniunii Europene, precum și evidențierea modelelor de bune practici. Studiul se concentrează pe patru domenii de interes: educație, ocuparea forței de muncă, sănătate și locuire. O soluție propusă pentru sustenabilitatea politicilor pentru incluziune a romilor este abordarea integrată, cu sume consistente acordate fie geografic, fie pe domenii care se completează reciproc. Ca principale deficiențe ale activității în România, vorbitorul a evidențiat monitorizarea și evaluarea progreselor înregistrate. În această direcție a identificat o scădere a preocupărilor după anul 2007, odată cu reducerea presiunilor UE, urmată de o revigorare a activității după 2011, ca urmare a reunirii strategiilor naționale pentru romii la nivel european. Principala soluție a incluziunii romilor este, potrivit vorbitorului, abordarea integrată a problematicei și monitorizarea evoluțiilor în timp. Echipa de cercetare a studiului mai include următorii autori: Gabriela Neagu, Ana Nichita Ivăsiuc și Cristina Raț.

Cel de-al treilea studiu, *„Estimarea impactului liberei circulații a lucrătorilor români pe teritoriul UE, începând cu 01.01.2014; Realități și tendințe din perspectivă economică, ocupațională și socială, la nivel național și european”*, coordonat de dna prof. univ. dr. **Valentina Vasile**, director științific al Institutului de Economie Națională din cadrul Academiei Române, oferă o viziune unică asupra liberei circulații a lucrătorilor români la nivelul UE. Problematika circulației lucrătorilor este una amplă, abordarea studiului având o perspectivă multiplă: legislativă, economică, a impactului social și a politicilor adiționale, asociate transferabilității sistemului de asigurări sociale, pensii și alte aspecte care țin de mobilitatea lucrătorilor. Abordarea statistică și calitativă a mobilității persoanelor și evidențierea impactului lucrătorilor români asupra țărilor de destinație, cu accent pe analiza comparativă a avantajelor și dezavantajelor asupra țării de destinație și a celei de origine, precum și problematica stimulării rămânerii în țară a lucrătorilor reprezintă punctele centrale ale studiului. Cercetările de stoc și de flux au evidențiat că majoritatea lucrătorilor români care pleacă nu se întorc în țară, preferând o migrație circulatorie, către alte state membre, în contextul crizei economice prelungite. Analiza dinamicii migrantului român conduce la concluzia că mobilitatea este generată de piața forței de muncă din țara de destinație, care oferă avantaje mai consistente decât cea din țara de plecare. Una dintre soluțiile

propuse este generarea de avantaje comparative pe termen mediu și scurt. Din echipa de elaborare a studiului mai fac parte Silvia Pistică, Cristina Boboc Trândaș și Romana Cramarenco.

DI prof. univ. dr. **Valentin Cojanu**, ASE - București, a prezentat studiul „*Avantajele competitive ale României pe piața internă UE*”, realizat de echipa formată din Geomina Țurlea, coordonator, Valentin Cojanu, Georgiana Neculau, Alina Alexoaei, Radu Petrariu. Lucrarea analizează avantajele competitive și participarea la crearea de valoare adăugată a economiei României. Studiul ia în calcul ultimii 12 ani, în contextul pierderii poziției de piață a tuturor țărilor din UE - cu excepția a patru țări, printre care România, însă acestea nu au o pondere economică ridicată în UE. Aceste scăderi s-au produs simultan cu creșterea țărilor noi emergente. Privind performanța competitivă, studiul concluzionează că România se află astăzi pe principalele piețe de export pe poziții de piață mai mici decât acum zece ani. Poziția competitivă este mai slabă, deși aceasta este dată de sectoare noi, dinamice, precum echipamente electronice și electrice sau vehicule. În prezent, România este în competiție cu țări care folosesc mai mult capitalul decât forța de muncă, ceea ce reprezintă o schimbare structurală importantă. Se remarcă totodată o scădere a gradului de specializare a economiei românești, datorită integrării în lanțul de valoare într-o măsură mai însemnată a economiei interne, precum și faptului că, în input-urile necesare pentru exporturi, sursele sunt mai diversificate. Printre concluziile studiului merită amintit faptul că în ultimii ani au avut loc schimbări structurale de valoare și că efectul transfrontalier, ca rezultat al reducerii barierelor comerciale și administrative, a devenit foarte important. Lucrarea conține și două studii de caz privind industria auto și industriile creative.

În încheiere, s-a menționat faptul că programul de cercetare SPOS 2013 s-a desfășurat în perioada iunie-decembrie a anului trecut, implicând un număr de 18 specialiști, cercetători și cadre universitare. Versiunile electronice ale studiilor sunt disponibile pe website-ul IER.

Sinteză realizată de
Biroul Studii și Analize, IER

